

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת נשא

אור

לא לאבד שליטה מפאת התפקיד:

במדבר פרק ז (יב) וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קֶרְבָּנוֹ נְחֹשֶׁן בֶּן עֲמִינָדָב לְמִטָּה יְהוּדָה: (יג) וְקָרְבָּנוֹ קַעֲרַת כֶּסֶף אַחַת שְׁלֹשִׁים וּמֵאָה מִשְׁקָלָהּ מִזְרֶק אֶחָד כֶּסֶף שִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ שְׁנֵיהֶם מִלֵּאִים סֵלֶת בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לְמִנְחָה: (יד) בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הַקְרִיב נְתַנְאֵל בֶּן צִוְעָר נְשִׂיא יִשְׁשַׁכָּר: (כד) בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי נְשִׂיא לְבָנֵי זְבוּלֹן אֱלִיאָב בֶּן חֶלְזַן:

שאלות:

א וראיתי בספר כסא רחמים להקשות מדוע כתוב לשון ויהי בקרבן נחשון והרי לשון ויהי לשון צערה? **ב** ועוד קשה מדוע לא כתוב תואר "נשיא" יהודה כלשון הנאמר בשאר הנשיאים שניתן להם תואר נשיא? **ג** ועוד קשה מדוע נאמר וקרבתו בוא"ו החיבור והרי הוא הראשון ואין לפניו ולא שייך וא"ו החיבור ובפרט שבשאר הנשיאים כתוב קורבתו בלי וא"ו? **ד** עוד הקשה במאור ושמש הובא במעיינה של תורה מדוע נכפל תיבת קרבנו בקרבן נחשון מה שאין כן בשאר הנשיאים נאמר רק קורבתו אחד? **ה** עוד יש להקשות שבעל הטורים כתב לבאר וקרבתו בוא"ו לרמוז שזכה לששה בנים וששה ברכות עי"ש, וצריך ביאור מדוע הוא דוקא זכה בהן?

המקובל בחברה הכללית:

הנה כאשר נתכונן כמתרחש בחברתנו וכדרכו של עולם כאשר האדם מגיע לאיזה תפקיד או מעמד מסתחרר מהגדולה ומאבד את השליטה על מידותיו ומתוך הגאווה המקוננת בליבו לרום מעלתו מתעלם מהסביבה ומהסובבים אותו, אם נקח לדוגמה את הפוליטיקה כדורנו נראה כי כל הפוליטיקאים עומד לנגד עיניהם איך להגיע לתפקיד הנכסף אחד חבר כנסת ואחד שר ואחד ראש ממשלה וכולם עד לקבלת התפקיד מוכנים לרדת אל העם אך ברגע שמקבלים את התפקיד כבר אין עם מי לדבר וכבר מסכיבו יועצים ועוזרים ולא ניתן להיפגש ולא להיעזר בהן, וכך הדבר קורא לבני אדם כאשר הגיעו לאיזה מעמד מפאת חוכמתו או מפני עושרו, לצערנו שוכחים שכל אותו מעמד שזכה הוא רק שליחות למלא את תפקידו על ידי אותו תפקיד לשרת את הכלל ומועל בשליחותו של בורא עולם כאשר נלמד מתורתנו הקדושה.

נחשון הקריב את הגאווה:

ובזה נבוא לביאור פרשתנו. העולה מדברי המפרשים גם יחד בתוספת נופך שבעצם היות ונחשון היה ראשון הנשיאים בהקרבת הקרבנות במשכן בודאי הדבר גורם להרגשת גאווה גדולה ויש כאן נסיון גדול לעשות מצוה זו לשם שמים בלי נמיית גאווה, ולכן הייתה עבודה קשה לנחשון להתגבר על גאווה זו ומתוך גדלותו הצליח להגיע למצב שעם כל מעמדו הנכבד ביטל תוכו את הרגשת הנשיא שיש לו וזו הקרבה עצמית, וזה התורה מלמדת אותנו כמה שלא הוזכר תואר נשיא אצל נחשון כדי לבטא את הדרגה שהגיע אליה עד שלא הייתה אצלו הרגשת נשיא ולכן כתוב בתחילה ביום הראשון את קורבתו נחשון וכו' היינו שהקריב את עצמותו ואת גדולתו ומעמדו, ולאחר מכן הביא גם את הקרבן שכולם הביאו קערת כסף וכו', ולכן הוכפל לשון קורבתו, וגם לכן נכתב בפעם השניה בוא"ו החיבור דהיינו ללמדנו שהקערת כסף הוא קרבן שני אצלו, שהקרבן הראשון היה עצמיותו. ובה מובן היטב שאות וא"ו מרמזת כמ"ש בעל הטורים שזכה לששה בנים וששה ברכות, מפני שא"ו זו מבטא את דרגתו והקרבתו העצמית שמכוחה זכה.

כיצד נהגו גדולי ישראל שלא ליפול ברשת הגאווה:

מוסר במסכת סנהדרין דף ז ע"ב על רב בעת שהיה רואה הרבה בני אדם מלווים אותו לכבודו, היה נוהג לומר את הפסוק באיוב פרק כ פסוק ו-ז אִם-יִעֲלֶה לְשָׁמַיִם שִׂיאֹ וְרָאִשׁוֹ לְעֵב יִגִּיעַ: פְּגָלָו לְנֶצַח יֵאבֵד רָאִיו יֵאמְרוּ אֵינִי: הסוף יהיה שיאבד כצואה של בהמות כדי שלא יתגאה ותזוה עליו דעתו. וכן נהג מר זוטרא חסידא בשבתות של שלושים יום לפני הרגל, נהגו הרבנים לדרוש בהלכות הרגל, והיו מתאספים ציבור גדול לשמוע הדרשה, והרבנים לא רצו לעבור בין הקהל כדי לא להטריחם לקום מפניהם, ולא יכלו לרוץ מפני שהיו זקנים, היו עבדיהם נושאים

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אותם מהר על כתפיהם, והיה זה כבוד גדול, ולכן היה נוהג לומר את הפסוק במשלי פרק כז פי לא לעולם
הסן ואם יגור לדור דור ודור: ומר זוטרא התכוון שהכבוד הזה שמכבדין אותו לא יהיה לעולם.

מעשה עם הרב לופיאן זצ"ל כיצד נהג בישיבה:

בהקדמה לספר לב אליהו מעשים והנהגות עמוד ע"ט מסופר על הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל שגם בזקנותו
חשש מיצר הכבוד והגאווה וכך כותב ידידו וכעת אספר דבר שקרה בעת שנפגשתי אתו בארץ הקודש בשנת
תשי"ח ואז היה משפיע רוחני בישיבת כפר חסידים ושחיתתי שם כמה ימים והוא הזמין אותי לישון איתו בחדרו והיה
בבוקר יום אחד ונתעוררתי מוקדם והנה אני רואה את הגה"צ מורנו הרב רבי אליהו ז"ל עומד ליד החלון ומדבר
כאילו אל עצמו ובלחישתו כדי שלא לעורר אותי מהשינה המיתית אוזני ושמעתי איך שהיה חוזר פעם אחר פעם על
הפסוק דברים ז' כ ולא תביא תועבה אל ביתך ותמהתי מאי שייך לחזור כעת על פסוק זה קמתי ממיטתי שאלתי
אותו במחילה מכבודו שיאמר לי פתרון דבר זה ונענה לי ואמר יודע כבודו כי אנחנו הולכים עוד מעט לישיבה
להתפלל עומדים במזרח ובני הישיבה קמים מפני וגם מחכים עלי בקריאת שמע ושמונה עשרה הרי יש לחשוש
שמה הם ושלום יפלו בגאווה ואף כי לא שייך בזה ליפול בגאווה ממש אבל לגבהות הלב יש לחשוש והרי כתיב משלי
ט"ז ה' תועבת ד' כל גבה לב והאי כל לרבות בא כלומר כל גבה לב אפילו בכגון דא במו שנתמנה למשפיע בישיבה
וכדומה לזה שאי אפשר אחרת וגבהות מצוה יקרא. ואפשר דבכהאי גוונא נאמר איפכא דברי הימים ב י"ז ר ויגבה
לבו בדרכי ד' מכל מקום מי יכול לשפוט ולומר שלא נתערב הם ושלום גבהות הלב שאינו של מצוה ונעשה זה
האיש תועבת ד' ר"ל והיאך יוכל רב כזה להשפיע על התלמידים ולכן אני חוזר על האי קרא ולא תביא תועבה אל
ביתך אני בשומעי זאת התפעלתי מאד ומרוב רגשותי אמרתי לו בתמיהה כבוד רבי אליהו האם אנשים זקנים
כמונו היום שבורים ורצוצים בגוף ובנפש יש לנו עוד לחשוש שמא נפול בגאווה ויפן אלי ויאמר ומה זו שאלה.

מעשה עם לוי בר סיסי שמינהו רבי לרב:

זכור אמרו הז"ל במסכת פסחים דף סו ע"ב אמר רב יהודה אמר רב כל המתיהר, אם חכם הוא – חכמתו
מסתלקת ממנו, אם נביא הוא – נבואתו מסתלקת ממנו. וכך מסופר בירושלמי (וילנא) מסכת יבמות פרק יב
בני סימונייא שבאו לרבי יהודה הנשיא לבקש שיתן להם רב שינהיג את קהילתם ויענה לכל צרכי הקהילה לדון
ולפסוק ולדרוש, רבי הציע להם את בחיר תלמידיו לוי בר סיסי, כאשר הגיע אליהם לוי בר סיסי עשו לו כבוד גדול
ועשו לו במה גבוה והושיבוהו בכבוד, רצו לתהות על קנקנו והתחילו לשאול אותו בהלכות הליצה ולא ידע להשיב
אמרו אולי הוא דרשן מעולה ביקשו ממנו שיאמר להם דבר אגדה ולא ידע שאלו אותו פירוש של פסוק בדניאל ולא
ידע, הלכו בני סימונייא לרבי והתלוננו איזה רב שלח להם שלא יודע כלום וסיפרו את השאלות ששאלו ושום דבר
לא ידע, אמר להם רבי תדעו שאני שלחתי לכם רב גדול כמוני אני חייב לבדוק מה קרא לו, הזמינו ושאל אותו את
כל השאלות והשיב לו מיד על כל השאלות, שאל אותו רבי איך יתכן שלא השבת להם, אמר לו כבוד רבי היות
ועשו לי כבוד מלכים והושיבו אותי על במה ונכנס בליבי גאוה ומיד נשכח ממני כל תלמודי וקרא עליו [משלי ל
לב] אם נבלת בהתנשא ואם זמות יד לפה. מי גרם לך להתנבל בדברי תורה על שנישאת' בהן עצמך. ללמדנו עד
כמה הגאווה מסוכנת ומזיקה לאדם אפילו ברוחניות.

מעשה בעשיר שהיה מתנאה:

והביא לזה מעשה בספר כסא רחמים על עשיר שהיה תמיד מתנאה, שזכה לכל עושרו בכחו ויש לו כל, אשה ובנים
וכסף וכו' והיה תמיד מטייל בגאווה גדולה, והנה פעם אחת טעה במיול ונעלם ממנו הדרך וכך היה כמה ימים בלי
אוכל ושתייה עד שנחלש והתיישב, והנה לפתע עבר שם אדם עם כד מים על שכמו ותיכף ביקש והתחנן לתת לו
לשתות, שאלו בעל הכד מה יתן תמורת המים ואמר לו כמה כסף שירצה העיקר שיתן לו לשתות כיון שהולך
למות, אך אותו אדם לא הסכים לתת מים בעד כסף אלא בעד חצי מהזכויות שלו, כעם העשיר בתחילה אך לבסוף
הוכרח להסכים והתם על שמר כנ"ל, ונתן לו לשתות כמה שרוצה וכך שתה הרבה מאוד, ולאחר מכן הלך אותו
אדם והעשיר לא עבר זמן רב וקיבל כאב בטן חזקים ולא יכול לזוז משם, ושוב לפתע עובר עוד אדם ושאלו מדוע
הינו בוכה וצועק אמר לו שיש לו כאבי בטן חזקים, אמר לו אותו אדם שהוא רופא ויכול לרפאתו אך מה ישלם

בית: רה' שמאי 18 טל: 039096874 לשכה רה' שמאי 13, אלעד • טל: 03-9096601 • פקס: 03-9337941

tel: 972-3-9096784 • hom: 18 shamai st' fax: 972-39337941 • tel: 972-3-90966001 • 13 shamai st' elad 40800

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם

הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

כתמורה, השיב העשיר כמה שירצה כסף, אך שוב גם אדם זה אינו חפץ בכסף אלא בחצי זכויות ושוב הוכרח לחתום ונתן לו תרופה והבריא, ולאחר זמן קצר נפקחו עיניו וראה הדרך לביתו וחזר, אך היה עצוב מאוד מאוד והסתגר תוך חדר בביתו ולא דיבר עם אף אחד אלא היה בוכה על כל אשר איבד זכויותיו ובודאי הדבר קרא לו מחמת גאוותו והתחרט מאוד, לאחר מכן פעם בכה הרבה עד שנרדם ובא אליו בחלום אליהו הנביא ואמר לו שידע שהכל קרא לו בגלל הגאווה והיותו והתחרט לגמרי מחלו מהשמים ולכן הוא מחזיר לו השטרות אשר הוא קנה ממנו הזכויות אך מכאן ולהבא יזהר שלא יתגאה. וזה מוסר השכל לכל אדם בכל מעמד אשר הגיע לחיות כל הזמן בהרגשה כי הכל מאיתו יתברך ואין לו על מי להתגאות ועי"ז זוכה לגדולה וברכה גם יחד אכ"ר.

מעשה כיצד נשמר מנאזה:

כל ימי חייו של רבי יוסף הצדיק גאב"ד פוזנא היתה זוגתו הרבנית בת רבי יחזקאל לנדוי בעל "נודע ביהודה" נוהגת להכנס בשעה שהיו אצלו אנשים והיתה מלעיגה עליו ומבזה אותו בפניהם בכל דברי גנאי באומרה כי בעלה אינו אלא אדם ריק ופוחז ואין בו כל מדה טובה והוא רבי יוסף היה שומע הרפתו ואינו פוצה פה ומעולם לא רגז והקפיד עליה על כך.

היו אנשי פוזנא תוהים תמהים ושואלים על מה ולמה מבזה הרבנית את בעלה הצדיק בשעה שאביה היה מתייחס אליו בכבוד גדול באופן יוצא מן הכלל והיה מחבב אותו למאד ובאחת מתשובותיו כותב אליו ה"נודע ביהודה" דע חתני אהובי בעת שכתבתי לך התשובה ידי וכל גופי מרתת ממתנייתא דילך כי ידעתי כל כל סתום לא עמך וכביר תמצא ידך בחורין ובסקיין לבדוק אחר סברתי אם יש לה פירכא בדברי הראשונים כי כל דבריהם לפניך כשולחן ערוך ומצורף לזה בינתך הרחבה כבן עזאי בשוקי דטבריא" נוב"י מ"ק חושן משפט כח ובמקומות אחרים כותב עליו כבודי ומרים ראשי כל הנחת שלי לעת זקנותי בתורה ובמעשים הוא יחיד בדורו בכל מקום הלכה כמותו. בתחילה לא יכלו טובי העיר לשאת עלבון הרב שלהם אך לאט לאט הסתגלו לכך והצטערו הרבה שהרבנית אינה יודעת לכבד את בעלה הרב הדבר היה כבר מפורסם בעיר ולא שמו לב לכך, והנה כשנפטר רבי יוסף באדר תקס"א נתגלתה התעלומה על מה השפילה הרבנית את כבודו בשעה שהרב שכב מוטל על הארץ וכולם בוכים על מותו נכנסה הרבנית אף היא לבכות על מות בעלה פתחה והכריזה בקול רם, ר' יוסף ר' יוסף תן תודה בפני כולם שאתה הוא שהכרחת אותי והטלת עלי לבזות אותך בפני רבים כל ימי חיך, לא מרוע לב הלילה או מפני שלא ידעתי להעריך גדולתך בתורה וביראה גרמתי לך כל הבזיונות, אלא כך היה רצונך כי בטרם נשואינו התנת עמדי תנאי שאתייחס אליך בקלות ראש ובזילזול בפני רבים כדי שלא תיפול ברשת הגאווה, כי הרי עוד בבחרותך כולם העידו עליך שאתה צדיק גמור ואתה תמיד היית ירא שמא על ידי מדת הגאווה תאבד את חלקך בעולם הבא, אנכי בעל כורחי נגד רצוני קיימתי מה שהטלת עלי "איזו היא אשה כשרה בנשים העושה רצון בעלה" מי כמוני יודעת עד כמה גדלה צדקותך והסידותך. הסיפור המופלא מסתיים הכל ראו בעין כיצד הניע רבי יוסף הנפטר את ראשו לאות הודיה והסכמה לאמיתת דבריה (מספר כצאת השמש בגבורתו עמ' קנ).

הפתק של הנשיא אובמה:

ואכן מסופר על הפתק של הנשיא אובמה בכותל לאחר שנפתח אחד משלושת הבקשות שביקש שלא יסתחרר מהתפקיד וישכח את תפקידו וייחסו לכלל הציבור, כי כאשר אדם זוכה לתפקיד ונפתחים לפניו כל מיני שערים שלא היו בידו ורואה כי על פיו ישק דבר ויכול לעשות חיל לצערנו רבים הללים הפילה אותה גדולה ונופל ברשת הפיתוי לנצל את מעמדו, ולזאת רבים מגיעים להקירות ותלונות במשמרה ובתי משפט. אבל ההולך בדרכה של תורה יודע ומבין שכל תפקיד ומעמד הוא שליחות מאת השם בכדי להטיב ולהועיל אחרת מועל בשליחותו ותפקידו.

מעשה שהיה איתי עם שומר:

פעם היה כנס של המשטרה במעמד כל מפקדי המשטרה הבכירים ונתבקשתי לדבר בפניהם, כמובן פתחתי בשבח פועלי המשטרה ותרומתה לציבור אך הוספתי סיפור שפעם הייתי ביום שישי במקווה בעירנו אלעד וכל הכביש בסמוך למקווה צבוע בפסי אדום לבן שאסור לחנות אולם ביום שישי כאשר באים רבים חונים לאורך הכביד והנה באותו יום שישי באו לומר לי שכדאי להזדרז להיזי את הרכב בהיות ויש שומר שעושה רפורטים לכל הרכבים

מרדכי מלכא
רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו
יו"ר ועדת סת"ם
הרבנות הראשית לישראל

עיר התורה שקרובה אליך

לשכת הרבנות הראשית אלעד.

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין
The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

גמרתי ויצאתי אל השוטר והזדהיתי לפניו שאני רב העיר וראשית הראיתי לו את הרכב שלי שגם הונה באדום לבן ובקשתי בטרם אדבר איתו שיעשה לי רפורט בכדי שלא יהיו דברי איתו בכדי להציל את עצמי כמוכן הוא לא הסכים, ואז דיברתי איתו בא ננסה להוריד את המדים ונדמיין שאנחנו אזרחים רגילים מה האפשריות שיש לעשות הרי כל הכביד אדום לבן ויש רק חניות פרטיות היכן אפשר לחנות הוא מסתכל ואמר לי אתה צודק אבל מה לעשות שלפי החוק אסור לחנות צריך לדבר עם מהנדס בטיחות, אמרתי לו אמנם אתה צודק אבל צריך להיות חכם וגם כאשר לובשים מדי שוטר לחשוב אם אני האזרח כיצד הייתי רוצה שיתייחסו אלי, כמוכן הסכים איתי ואמר יותר הוא לא יעשה כאן רפורטים. וזו בעצם התביעה מכל אדם בכל תפקיד לא לשכוח את מטרת התפקיד ולהשתרר על העם כיון שהוא מועל בשליחותו של בורא עולם ששם אותו במקום הזה.

מוסר השכל:

העולה מדברנו עד כמה חובה על האדם ללמוד לנצל את תפקידו ומעמדו לעשות את השליחות של בורא עולם כיצד ואיך אפשר לעזור לכלל, ולברוח בתכלית מהגאוה בגלל תפקידו או מעמדו כיון שהוא מועל בתפקידו ומחטיא את מטרת שליחותו בחושבו שכוחו ועוצם ידו עשו את החיל, כי ענוש יענש על כך ויאבד ממנו כל טובה, לעומת המנצל לטובה את תפקידו ומעמדו זוכה להצלחה ולשפע ברכה והצלחה ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח אמן.

החותם בברכת שבת שלום ומבורך.
הצב"י מרדכי מלכא עיה"ק אלעד

